

Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsiooni (ERAA), Eesti Logistika ja Ekspedeerimise Assotsiatsiooni (ELEA) ja Autoettevõtete Liit (AL) pressiteade 15.04.2021

Aktiisitõus viiks Eestis veondussektorist kuni 1 miljardi euro väärtuses äritegevust

Üheks praeguse valitsuse põhisõnumiks ametisse astumise järel oli lubadus maksudega mitte mängida. Täna näeme, et valitsus on kahjuks avalikkusele antud lubadusest taganemas – Keskerakond ja Reformierakond üritavad läbinähtava retoorilise demagoogia abil põhjendada otsust diislikütuse aktsiisitõusuks. Kuigi koalitsioonipartnerid peidavad ennast eelmise valitsuse varju, siis tegelikkuses on neil võimalus kehtivat otsust muuta, et ka reaalsuses – mitte ainult poliit tehnoloogiliselt – pidada kinni Eesti inimestele ja ettevõtetele antud lubadusest maksudega mitte mängida. Loodetavasti mõistab avalikkus, et – kui nii otsustatakse – siis 2022. aasta maikuus toimuv aktsiisitõus, on praeguse valitsuse selge otsus viia läbi maksutõus ja taganeda oma antud lubadustest. Äsjane uudis teekasutustasude nõudmisest eriveokitelt on samuti selgeks näiteks varjatud maksutõusudest, mida valitsus on juba kehtestamas.

Eesti veondussektori esindusorganisatsioonid ELEA, AL ja ERAA ühinevad Eesti Õliühingu kriitikaga rahandusministeeriumi kevadise majandusprognoosi osas – kasutatud eeldused veondussektori majandustegevuse osas on ebarealistlikud. Sarnaselt kütusesektoriga leiavad vedajad, et aktsiisivahe taastudes jätkuvad veonduses ja sellest tulenevalt ka diislikütuse tarbimises samad trendid, mis varasemalt ning seetõttu on riigi eelarvestrateegia koostatud kroonilise puudujäägiga. Sellega seoses teevad Eesti veondussektori esindusorganisatsioonid veelkord Vabariigi Valitsuse, Riigikogu majandus- ja rahanduskomisjoni ning asjaga seotud ministeeriumite poole ettepaneku **jätkata diislikütuse aktsiisimääraga 0,372 eurot/liiter ka alates 01.05.2022.**

Kohaliku veondussektori areng on aktsiisivahe taastudes võimatu – kui vaadata eelmist sellist perioodi 2015-2019, siis väliskaubandus suurenes koguni 41%, samal ajal kui Eesti ettevõtete veosekäive langes ja veetud kauba maht jäi muutumatuks. See tähendab, et veondussektori majandustegevus läks suures mahus naaberriikide vedajate kätte ja kohalike ettevõtete äritegevus tõmbus kokku, kadusid töökohad ja vähenes riigi SKP. Kogu Eesti majanduse lisandväärtusest moodustas veondus ja laondus 2019. aastal 6,2%, jäädes sellega napilt alla ehitussektori panusele riigi majandustegevusse. Veondussektor leiab, et lisaks suurele panusele riikliku rikkuse loomisse on kohalike maanteevedajate olemasolu – sarnaselt raudteeveondusele – riigi majandusjulgeoleku jaoks tähtis. Aktsiisitõusu järel liigub arvestatav hulk veondustegevust välisvedajate kätte ning hinna- ja äritegevuse riskid Eesti eksportiva tööstuse ning siseriikliku tarbimise jaoks kasvavad.

Pärast aktsiisitõuse aastatel 2016 ja 2017 on Eesti veondussektori käive seisnud paigal ning **oleme kaotanud 1,4 miljardit**, mis Eesti majandus on viinud välisvedajatele. Veondussektori eksportkäibe kasvamine samal perioodil oleks toonud täiendavat äritegevust veel 0,9 miljardi euro võrra, mistõttu aktsiisitõusu tegelik mõju Eesti majandusele on veelgi suurem. Veondussektori äritegevuse vähenemine hoogustus perioodi lõpus, kui 2018 ja 2019 oli sektori koondkäive vastavalt 640 ja 600 miljonit eurot väiksem kui seda oleks võimaldanud väliskaubanduse mahu kasv. Tasub märkida, et antud käibenumbrite juures oleks veondussektori täiendav panus Eesti SKPsse olnud võrdne kogu Eesti mööblitööstuse panusega. Kui aktsiis taastub endisel tasemel, siis liigub sarnases mahus veondussektori majandustegevust Eestist välja.

Eesti veondussektor leiab, et aktsiisitõusust ei võidaks ei riigi eelarvelaekumised, keskkonnaseisund ega globaalne võitlus kliimamuutuste vastu. Kaotajaks oleks suuresti Eesti ettevõtjad – seda nii veonduses kui ka muudes sektorites ja Eesti tarbijad kõrgemate hindade tõttu. Leiame, et enne kui valitsus eelarvestrateegia läbirääkimiste käigus aktsiisiküsimuse otsustab, peab

rahandusministeerium avalikkusele selgelt vastama oma prognoosis kasutatud eelduste puhul üleval olevate kahtluste osas, mida väljendas Eesti Õliühing oma 09.04.2021 kirjas. Samuti loodame, et tänane valitsus ei korda varasemate vigu ja näeb aktsiisiküsimuse juures suuremat pilti ning oskab adekvaatselt hinnata selle märkimisväärset mõju majandusele. Ainuüksi veondussektoril oleks tänase aktsiisitasemega jätkates võimalik kasvatada oma majandustegevust ligi 1 miljardi euro võrra aastas.

Pöördumisele alla kirjutanud:

Eesti Logistika ja Ekspedeerimise Assotsiatsiooni (ELEA) juhatuse liige ja juhataja - **Herkki Kitsing**

Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsiooni (ERAA) nõukogu esimees - **Jaak Kivisild**

Autoettevõtete Liit (AL) direktor - **Villem Tori**